

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЛІСОВОГО
І САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА**

ВП НУБІП УКРАЇНИ «БОЯРСЬКА ЛІСОВА ДОСЛІДНА СТАНЦІЯ»

ТОВАРИСТВО ЛІСІВНИКІВ УКРАЇНИ

**НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ЛІСІВНИЦТВА ТА ДЕКОРАТИВНОГО
САДІВНИЦТВА**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

УЧАСНИКІВ

**МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКОСИСТЕМНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ
У ЛІСОВОМУ КОМПЛЕКСІ ТА САДОВО-ПАРКОВОМУ
ГОСПОДАРСТВІ»
(18-19 квітня 2019 року)**

КИЇВ – 2019

СТАЛЕ УПРАВЛІННЯ ВИКОРИСТАННЯМ ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ

*Н.П. Матушевич, кандидат економічних наук
ВП НУБіП України «Боярська лісова дослідна станція»*

Стале управління використанням лісових ресурсів слід розглядати як комплексний процес євроінтеграційної трансформації управлінської структури галузі, виходячи із загальноконцептуальної тріади пріоритетів європейської системи місцевого врядування, а саме: максимальної самодостатності місцевих джерел розвитку, економічної самостійності та необхідної субсидіарності [1].

Сьогодні система управління лісовими ресурсами в Україні побудована таким чином, що в економіко-правовому полі держави не створено дієвих механізмів для повноцінної участі територіальних громад в управлінні наявними на їх теренах лісовими екосистемами як економічними активами, а права громадян на власність щодо лісових ресурсів є декларативними [2].

Економіко-правова колізія полягає в тому, що юридично право власності на лісові ресурси за народом України конституційно закріплено, проте документальними актом передачі їх у власність громадян і наступним актом делегування повноважень використання лісових ресурсів від громадян України державним і місцевим органам влади досі не оформлено. Тому певні достатньо широкі права щодо використання й розпорядження лісовими ресурсами мають держава і територіальні громади, у тому числі надаючи їх у користування суб'єктам господарювання, не здійснюючи прямого розподілу лісової ренти на користь конституційного власника цього ресурсу, а використовуючи для цього лише фіскально-бюджетний механізм, щоб повноцінно вилучати лісову ренту в суб'єктів господарювання.

Для організації системи сталого управління використанням лісових ресурсів у процесі децентралізації повноважень найбільший інтерес викликає принцип, згідно з яким місцеві органи влади мають володіти відповідними ресурсами, достатніми для здійснення завдань та функцій місцевого самоврядування. Сьогодні в Україні в результаті процесів децентралізації складається ситуація, за якої, по суті, селищні громади, на території яких розташовані певні місцеві лісові об'єкти, утрачають ексклюзивні права щодо їх використання і делегують їх об'єднаним територіальним громадам. Тож першим і основним пріоритетом сталого управління використанням лісових ресурсів має бути збереження за населенням населених пунктів, що

входять до об'єднаних територіальних громад усієї повноти конституційних прав щодо лісових ресурсів, включаючи права щодо володіння ними, їх використання та розпорядження. Другий пріоритет пов'язаний з ефективним використанням лісових активів суб'єктами господарювання в інтересах підприємства, громади та країни в цілому. Третій – це створення загальних рамок системи місцевого сталого управління використанням лісових ресурсів, в яких реалізовуватиметься ідея управління лісовими ресурсами за участю місцевих громад [3–5].

Отже, зважаючи на викладене, у структурі пріоритетів сталого управління використанням лісових ресурсів цільовим завданням фінансово-економічного механізму можна визначити створення на рівнях держави, регіону та об'єднаних територіальних громад у рамках діючої стратегії розвитку правового поля держави в євроінтеграційному напрямі зі збереженням її конституційних норм щодо лісокористування такого інституціонального середовища та відповідних інституціональних засад лісокористування, за яких, по-перше: держава, регіони і громади шляхом децентралізації ефективно здійснювали б відповідні повноваження щодо забезпечення народу України прав власності на лісові ресурси; по-друге, суб'єкти господарювання отримали б дієві повноваження та фінансовий інструментарій для високоефективного використання лісових ресурсів як економічних активів у господарській діяльності з метою отримання прибутків, екологічних, соціальних та інших результатів діяльності; по-третє, народ України отримав би можливість як прямої, так і опосередкованої участі, з одного боку, в економічній діяльності з використанням лісових ресурсів, з іншого – у користуванні такими результатами господарської діяльності.

Список джерел літератури

1. Конституція України: затверджена Законом України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. С. 141.
2. Європейська хартія місцевого самоврядування м. Страсбург, 15 жовтня 1985 року [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_036.
3. Соціоекологічні пріоритети сталого розвитку сільських територій: [монографія]. В.І. Куценко, Я.В. Остафійчук, М.В. Ільїна та ін.; Державна установа «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України». К., 2016. 351 с.
4. Леонова А.О., Давидова В.П., Новачук О.О. Ефективність державного управління в контексті євроінтеграції України: Навчально-методичний посібник. К. : Кондор, 2007. 389 с.
5. Ковальова О.О. Стратегії Євроінтеграції, як реалізувати Європейський вибір України. [монографія]. К. : Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2003. 369 с.